

Interpellation av Per Rosencrantz (M) till Borgarrådet Bjuggren (S) om flyktingmottagandet

Flyktingmottagandet till Sverige har minskat kraftigt de senaste åren enligt statistik från Migrationsverket. Som exempel var antalet asylsökande 160 000 under rekordåret 2015, jämfört med knappt 12 500 under år 2023.

Även i Stockholm har mottagandet minskat. Antalet nyanlända flyktingar i kommunerna inom Stockholms län, inklusive Stockholm, har minskat med närmare 80 procent de senaste fem åren. Stockholms stad tog emot över 3300 nyanlända år 2018, medan siffran för år 2023 var 520, enligt Migrationsverkets statistik. Det är värt att notera att ukrainare inte ingår i denna statistik, eftersom de har skydd enligt massflyktsdirektivet.

Denna minskning beror, enligt Migrationsverket och andra experters bedömning, på ändringar i svensk migrationspolitik som den tidigare Socialdemokratiska regeringen, med stöd av den dåvarande borgerliga oppositionen, genomförde under perioden 2014–2022. Framöver kommer mottagandet sannolikt att minska ytterligare, dels på grund av att flyktingströmmarna från Ukraina minskar kraftigt, dels eftersom den nuvarande regeringen, med stöd av Sverigedemokraterna, genomför en omfattande reformering av svensk migrationspolitik. Till exempel kommer antalet kvotflyktingar per år att minska från 5 000 till 900, och försörjningskravet för anhöriginvandring skärps.

Av betydelse är också att regeringen tydligt har signalerat till omvärlden att en mer restriktiv politik nu gäller. Moderaterna och regeringen genomför ett paradigmskifte i synen på asylmottagande, där utgångspunkten är att skydd erbjuds temporärt till dem som flyr konflikter eller kriser, särskilt de som flyr till Sveriges närområde. Regeringens mål är att Sverige inte ska vara mer generöst i sin asylpolitik än vad EU-rätten eller andra internationella juridiskt bindande avtal kräver. Dessutom ska integrationspolitiken vara kravbaserad – den som befinner sig i Sverige på lång sikt ska ta ansvar för att bli en del av det svenska samhället.

Det är viktigt att understryka att Socialdemokraterna i huvudsak ställer sig bakom dessa förändringar i migrationspolitiken och har tillsammans med Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna röstat för de förslag som beslutats om i Riksdagen sedan valet 2022.

Flyktingmottagandet är en viktig fråga för Stockholms stad. Nivån påverkar allt från elevunderlag och befolkningsökning till SFI (svenska för invandrare) och vuxenutbildning. Detta har Moderaterna lyft fram i en skrivelse till arbetsmarknadsnämnden, som har besvarat med ett skriftligt svar (Dnr AMF 2023/718) om hur det minskade flyktingmottagandet påverkar nämndens verksamhet. Några exempel:

- År 2018 hade SFI en volym på närmare 11 500 helårsplatser, vilket kan jämföras med år 2023 som enligt preliminära uppgifter motsvarar 6 400 helårsplatser.
- Sedan ukrainare fått möjlighet att studera på SFI har det påverkat antalet elever under 2023; annars hade antalet elever minskat ytterligare. För närvarande utgör ukrainare 15 procent av eleverna på SFI.

- Stockholms stad erbjuder samhällsorientering till nyanlända och anhöriginvandrare genom ett länsgemensamt kansli, Centrum för samhällsorientering i Stockholms län. Som en direkt följd av ett minskat antal deltagare ges färre kurser; år 2018 startades 205 kurser jämfört med 96 stycken år 2022 (preliminära siffror för 2023 är 70 kurser).

Dessa besparingar har bidragit till lägre kostnader för nämnden. Kostnaden för SFI har till exempel minskat med över 100 miljoner kronor.

Faktorer i omvärlden kan förändras, och det pågår ett antal utredningar, till exempel en om förbättrad samhällsorientering för nyanlända (Dir. 2023:169), som kan leda till ökade åtaganden för kommunerna. Men den övergripande trenden är tydlig – flyktingmottagandet kommer att minska.

Mot denna bakgrund önskar jag ställa följande frågor:

- Vilken analys gör Socialdemokraterna av de konsekvenser som det minskade flyktingmottagandet kommer att ha för arbetsmarknadsnämndens verksamhet?
- Arbetsmarknadsnämnden menar att det minskade mottagandet leder till minskade kostnader. Delar Socialdemokraterna den analysen?
 - Om ja, hur kan dessa resurser istället användas?
 - Bör anslagen till arbetsmarknadsnämnden minskas för att exempelvis prioritera kärnan i välfärden, såsom grundskolan?
- Hur bedömer Socialdemokraterna att det minskade flyktingmottagandet på sikt kommer att påverka verksamheten vid Welcome House?
- Ställer sig Socialdemokraterna i Stockholm stad, likt Socialdemokraterna nationellt, bakom den nya restriktiva migrationspolitiken som beslutats av Sveriges riksdag?